

hvg

Forma

INGATLANÜZLET

MINŐSÉG
AZ IRODAPIACON

Presztízsek 3

TEMPLOMÉPÍTÉS
MAGYARORSZÁGON

Profán-bután 5

NYUGAT-DUNÁNTÚLI
TERMÁLFÜRDŐK

Hő- és pénzforrások 9

MEGÚJULÓ VASÚTI ÉS
BUSZPÁLYAUDVAROK

**Indulnak
az indóházak** 13
Új a ligetben 15

BÚTORTRENDEK

Minimálprogram 18

DÍJAZOTT ÉPÜLETEK

Felár nélkül 21

FERENCVÁROSI
TÖMBREHABILITÁCIÓ

A francia modell 24

BÜTORTRENDEK

Minimálprogram

A legfrissebb bútordivat, hogy nincsen divat: szinte minden stílusirányzat egyszerre van jelen az új bútorok kínálatában. Még a legerősebbnek látszó trend, a minimalizmus is csak „tájékoztató jellegű”, bár hatása már a kommersz bútoroknál is érezhető.

Nem a vásárlói igények után megy a modern bútortervezés, alkotásaikban inkább valamifajta vágypontokat fogalmaznak meg a formatervezők, többnyire azt is vállalva, hogy a saját ízlésük szerint dolgoznak – mondja Toronczy Gábor, a Magyar Bútor- és Faipari Szövetség elnökségi tagja, maga is egy modern bútorok tervezésével és gyártásával foglalkozó cég, a Manufactory Interior Kft. vezetője. Az elmúlt hetekben

rendezett magyarországi bútorkiállítások (elsősorban a Bútortrend 2002 és néhány vidéki nagyvárosban tartott kisebb-nagyobb seregszemle) is azt bizonyították, nem az „átlagmagyar” háztartások lakóit vette elsősorban célba a magyar piacon jelen lévő külföldi és – a hozzájuk már nem csupán ötletességben, hanem a megvalósítás minőségében is egyre inkább felzárkózó – hazai bútortervezők többsége.

AZ IGENYES BÚTOROK esetében – akár csak a matematikában – ma az számít „elegáns gondolatnak”, amelyek a lehető legtöbb jelentést a lehető legkoncentráltabban, a legegyszerűbb állításban fejezi ki. Ez elsősorban a múlt század huszas éveinek Bauhausából táplálkozó minimalista formavilágban ölt testet. Olyannyira, hogy például a Bauhaus asztalosműhelye egykori mesterének, a magyar származású Breuer Marcellnak az életművét november elején bemutató emlékkiállítás, illetve a tőzsomszédságában helyet kapott, mai magyar formatervezők munkáit felvonultató Design Fórum alkotásai között szinte semmilyen törésvonal nem volt érzékelhető. Az a minimalista formavilág, amit néhány évvel ezelőtt még csak egy-két cég – például a főként olasz bútorokkal kereskedő V.A.M. Design – képviselt Magyarországon, ma egyre nagyobb teret hódít; elég csak a budapesti Andrassy út és Király utca kör-

nyékén megtelepedett bútorosok kínálatának átalakulására utalni. Tömegtrenddé valni persze valószínűleg soha nem fog ez a teljesen letisztult, leegyszerűsített forma- és színvilágból álló bútordesign. Erre a magyar viszonyok egyébként nem is igen alkalmasak. „Szeretjük őrizgetni kacatjainkat, s mert egy idő után nincs hova tenni a dolgokat, egyre több bútor vesz körül, raktárakat csinálunk az otthonainkból” – mondta a HVG-nek az egyik lakáskultúrával foglalkozó szaklap főszerkesztője. Erre a „fogysztói” típusra válaszol született a „pakolj praktikusán” – inkább funkcionalista, semmint művészeti – bútorirányzat, amely Magyarországon a tömegértékesítésben ma szinte „mindent visz”.

A minimalista bútorok piacát eleve leszűkíti, hogy ezek az alkotások csak olyan térben működnek, amely minden részletében kifogastalan. Nem lehet őket például egy koloniali- vagy rattanbútor mellé beállítani. Némi kompromisszumra törekvés azonban e téren a minimalizmus részéről is mutatkozni látszik: oldódnak a korábbi keményebb, sarkosabb formai megfogalmazások, a lágyabb vonalvezetésű „kerekített minimalizmus” pedig már inkább elviseli a hagyományos közeget. Lakos Dániel sík és ívelt felü-

letekből álló, homokdűnét idéző, idompréselt lemezből készült íróasztala és széke például – amit egy szakmai zsűri a napjaink maradandó alkotásait összefoglaló, úgynevezett mai magyar bútorárba bevalogatott – önmagában is értelmezhető kompozíció, még egy konzervatívabb közegben is érvényesül.

Ma már a kisebb, nyolc-tíz fővel dolgozó tervező-gyártó műhelyek esetében is általános törekvés, hogy ne csak egy-két „dizájnos” tárggyal, hanem komplett kollekciókkal jöjjenek ki. Ez a szándék – valamint a többfunkciós alkalmazás – öltött testet például Mélyvölgyi István–Jancsó Ildikó újraértelmezett minimalista nappali-étkező kollekciójában. A szintén „mai magyar bútorárás” összeállítás megoldja a helyszűkével küszködők gondjait, gyorsan szét- és összeszerelhető, ugyanakkor a székek az asztal szerves részeivé tehetők (betolthatók az átlátszó üveglap alá), míg az ülőkék – a „puff”-rész felhajtásával – tárolóhelyként is funkcionálnak.

ÚJ URALKODÓ TRENDEKET KERESNI nemzetközi és a hazai bútorpiacon a szakértők egybehangzó véleménye szerint már csak azért sem lehet – és egyben értelmetlen is –, mert a tervezők-gyártók maguk is tudatában

vannak, hogy az emberek többsége nem tud, de nem is akar nagyon gyors változásokat a környezetében. Ráadásul a magyarok a „bútorváltási” szokások terén még a nemzetközi átlagnál is konzervatívabbak, lassabbak: nálunk átlagosan 15-20 évbe telik, míg egy teljes szobagarnitúra lecserélődik, és a folyamat többnyire több lépcsőben történik, így mindig marad benne „régi” is (HVG Forma, 2002. március 9.).

Ha felfedezhető valamilyen közös vonás az egymás mellett jól megülő stílusirányzatokban, az leginkább abban fejeződik ki, hogy a bútor – készüljön bármilyen anyagból – legyen lendületes, legyen benne valami szokatlan, ami oldja a függőleges-vízszintes világ szigorú rendjét. Ezt a játékos-ságot teszi lehetővé a műanyag alkalmazása, amely ismét reneszánszát éli a bútoriparban – persze már rég nem abban a kiábrándító kerti székes-kempingezés formavilágban, amit az átkosban megszokhattunk. A faipari megmunkálás technikai fejlődését jelzi ugyanakkor, hogy a különböző – például rétegelt, preselt – falemezes megoldások is egyre nagyobb teret hódítanak, s használatuk szinte korlátlan lehetőséget nyitott a formatervezők előtt. Nem csupán a székek, asztalok készülnek vékony, mégis rendki-

A Redform Stúdió, illetve Mélyvölgyi István és Jancsó Ildikó bútorai. Ujraértelmezett minimalista

Lakos Dániel és a „mester”, Breuer Marcell alkotásai. „Ha akarom” bútorok

vül „strapabíró” – már-már a fizika alaptörvényeit is meghazudtoló – falkombinációkból, de az ülőbútoroknál, szekrényeknél is előszeretettel használják őket. A fémbútorok is folyamatosan megújul, legyen szó rozsdamentes acél vagy a „romantikuskok” által oly hön szeretett kovacsoltvas alkalmazásáról. Itt vannak mindjárt a részletek: a vasalatok, sínek és pántok, kifinomult és lenyűgöző műszaki pontossággal gyártott szerkezetek, amelyek nemcsak megkönnyítik a mindennapi használatot, de esztétikai élménnyé is teszik, ha valami nyílik, csukódik, fordul, zár.

Ha létezne „egyébútoros” divatirányzat, a szőfa műfajáról külön is meg kellene emlékezni. Talán ezeknél a berendezési tárgyakkal mérhető le leginkább mindazok a változások, amelyek az elmúlt évtizedben – kis túlzással – a társadalom szerkezetét is átalakították. Van itt minden: a történelmi múltba révedezőknak a „legendák bútorai” fantáziánévű, egy tömbből faragott ülőgarnitúra, a vállalkozóként újjazdagokká lettek világához illő amerikai szőfa, amely már robusztus méreteivel is erősíti az „én valaki vagyok” filingjét. És akkor még nem szoltunk a háttámlákba beépített masszírozókról, a kárpitozásba „szolidan-észrevehetően” elrejtett vezérlőpultokról, ahonnan különböző távirányítók, telefonokkal vezérelhető akár egy vállalatbirodalom,

akár egy család tagjai. Ellenpontosítás ott van a világ egyik vezető bőrlülőgarnitúra-gyártójától a Natuzzi-fele kanapé, fotelek kínálata, amely szolid eleganciájával nyomatékosítja: egy-egy ilyen szőfaágyon egészen más viselkedési normák érvényesek.

A Practic Romantic bútorbolt kínálatából. Nincs divat

A „ha akarom” bútorok széles csoportja – ha akarom, disztárgy, ha akarom, használati; ha akarom, irodabútor, ha akarom, lakásberendezés – mellett a mobil, a könnyen mozgatható bútorok palettája is kiszélesedett. Talán a rohanó, folyamatosan változó világhoz való igazodás vágya motiválta, de tény: már nemcsak a szék gurul, hanem görgő van a szekrény, az ágy lábán is. Minden mozdítható. Talán ez magyarázza a paravánok reneszánszát is. Már nem a térbe beforgatott könyvespolcok a modern tételválasztók, hanem a – mindenféle anyagból, formában és stílusban készülő, többnyire kerekereken is mozgatható – paraván-színfalak jelzik a szobákon, irodabelsőkön belüli demarkációs vonalakat.

A high-tech, úgy tűnik, átmeneti vereséget szenvedett a szobák világában. Talán mert még mindig szokatlan a lakás intim szféráiban az úrkorszak kis-sé hűvös lehelete. A konyhában viszont egyértelmű trendként tartja magát a metálos-fémes – kissé laboratóriumi hatást nyújtó – design, a „fehér-készülékek” kiszorításához azonban még itt is mindenképpen időre lesz szükség. A konyhával szemben a „fürdőszoba-kultúrában” egyre változatosabb az anyaghasználat. Vélhetően a faanyagok nedvesség elleni korszerű védelmének köszönhetően egyre több a porcelán-fa, a króm-fa fürdőszobai bútorokkombináció. ■